

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

57. Epistola quarta P. Cerle ad S. D. N. Innocentium PP.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

Documentum LVII.

Quarta Epistola Reverendi P. Cerle ad Sanctissimum Dominum INNOCENTIUM XI. Pontif. Max.

Die 13. April. 1682.

BEATISSIME PATER,

Post humillima Pedum Oscula.

U^squequò & superbit impius, & incenditur pauper? Aje-
bat olim ad Innocentium secundum scribens Divus
Bernardus. U^squequò à tanta impudentia Innocentia
tanta vexatur, & hoc vivo Innocentio? Peccata sine dubio
nostra hoc faciunt, quod Dominus meus tam serò advertit
mentientes sibi, tam lentè exaudit clamantes ad se, in hac
causa duntaxat. Nam aliàs quidem scimus familiare esse
Domino meo, & citò intelligere, & facilè misereri. Propter
eum qui elegit vos, & posuit vos refugium oppressorum,
ponite jam tandem finem & malitiæ oppressoris, & labori-
bus afflictorum, quia satis utràque res venit in lucem & ma-
nifestationem.

Sic Abbas ille sanctissimus cum suo omniumque Domi-
no exoptulat, sic illius cunctationem urget, sic nimias in
proferendo iudicio moras agerrimè ferre videtur. Absit, ut
ego peccator tantum mihi apud Innocentium XI. tribuam,
quantum Divus ille apud Innocentium II. sumere sibi ausus est.

Non reprehendo, non exoptulo, non queror; doleo
tantum lacrymòrque Ecclesiæ Apamiensì crudelissimè di-
vexatæ, octoginta alijs Ecclesijs sub jugum missis, tot vin-
ctis, tot exulibus, qui cùm Dei causâ Vestro quoque iudicio
tot tantæque mala patiantur, verè Christi Confessores sunt;

G g g 2 deni-

denique duobus Episcopis, qui clamant ad vos non jam de terra, sed de cœlo, ut clamor eorum cœlestis citius exaudiri debeat pro sua reverentia, jus huc usque esse negatum. Equidem si beneficium à tanto tempore postulatum fuisset, debueramus consequi, cum pro Vestra in omne hominum genus benignitate, tum pro nostris in defensione Evangelij susceptis laboribus atque periculis. Sed postulent beneficia, qui felices putantur; Nobis, qui miseri esse videmur, satis est, si id quod tenuissimo cuique, quod hostibus debetur, quod nec barbaris quidem nisi apud barbaros negatur, jus consequimur.

Sanè si quod esset aliud in orbe tribunal, in quo Controversia ista dirimi posset, eò profectò confugerem. Non quòd putem in terris quidquam Sanctitate Vestrà posse oriri justius aut melius; sed quòd alij cuicumque potius quàm optimo Parenti malim esse molestus. Sed Vestrum unius est, tam de negotijs Apamiensibus, quàm de universa Regaliæ causa cognoscere; id quod cum per se patet, tum multis quoque scriptis demonstratum est: ita præterea Sanctitas Vestra censuit, cum Ecclesiæ Apamiensis provocationem admisit, ut secus sentire aut dicere incolumi Sanctæ Sedis famâ non possit. Denique nullo graviore vulnere Ecclesiæ libertas autoritâsque afficitur, quàm cum istius causæ cognitionem Vobis, ac Sanctæ Sedi Regaliæ conantur eripere.

Habemus igitur in Sanctitate Vestra Judicem unicum, sed & Optimum; reliquum est, ut velitis, quandoquidem abundè valetis virtute irrumperè iniquitates. En stat coram vobis sordida, afflicta, misera, bonis ac liberis spoliata, plurimis vulneribus confossa, denique vidua desolatissima Ecclesiæ Apamiensis; atque multum tempus, quod altera
illa

illa Evangelica vidua: *Vindicta me de adversarijs meis.* An
 surdior erit immittiorque Judex Deo charus hominibusque
 reverendus, quam fuit Judex ille iniquitatis, qui Deum
 non timebat, & hominem non reverebatur? Dei loco sede-
 tis, Pater Sanctissime, facite ergo vindictam electorum
 vestrorum clamantium ad Vos die ac nocte, nec ultra pa-
 tientiam habeatis in illis.

Ferrent quidem æquo animo molestissimas istas judi-
 ciorum moras, nisi idem esset causâ cadere, ac iudicium
 per longum tempus expectare. Ocius si non iudicatur,
 damnatur: nam cum soliti sint adversarij, suum omne
 præsidium in usu ac possessione collocare, jure obtinere
 se putant, quidquid diu ac nemine impediante tenent. Hinc
 fit, ut illo Vestro silentio, illaque cunctatione, quæ maximè
 optavere, ea consecuti videantur. Quis enim nefarios eo-
 rum conatus comprimat? possessionem quis interpel-
 let? Unus in Sancta Sede videbatur positus obex; at Sancta
 Sedes dissimulat, silet, expectat, cunctatur, facitque cun-
 ctatrice sapientiâ, ut adversarius præceps dementiâ, cuncta
 quæ concupierat, nemine impediante obtineat.

Videtur fortasse Regaliæ impedita præscriptio per illas
 toties in Gallias missas Apostolicas litteras, quibus Sancti-
 tas Vestra satis apertè censuit, contra Ecclesiam facere, qui
 Regaliam tuerentur. Sed ijs litteris quis nesciat fidem om-
 nem, omnemque autoritatem esse ademptam? Olim quip-
 pe furtivas falsasque prædicabant: modò alij veras qui-
 dem, sed ab hominibus hæreticis, ac nomini Gallico infe-
 stis, quâ vi, quâ fraude esse extortas affirmant. Alij quo-
 cumque modo, quocumque consilio scriptas, oblivioni
 tradendas esse: ita haud dubiè Sanctitatem Vestram sentire,
 quæ datis litteris, cum maximè pernici cursu processura

Ggg 3 vide-

videretur, repente steterit, Apamienses deseruerit, Regalists, utpote innoxijs, ut optimâ causâ fultis, cuncta permiserit.

Hanc esse Sanctitatis Vestrae sententiam cum stulti omnes arbitrantur, tum cordati nonnulli ciment; quem eorum timorem minimè profectò miramur. Hinc enim vident Regalistas non tabulis, non litteris, ut res dubia solent, causam suam propugnare, sed vi maximè, atque armis tueri, tanquam certissimum Regum nostrorum patrimonium, eoque qui religione impediti turpissimum istud Regaliae jugum pronis cervicibus non trahunt, ut apertos Regis Regniq̄ue hostes habere, ac veluti Salicae legis violatoribus aquâ & igni interdicere. Inde verò cernunt Innocentium XI. cuius est tantoperè celebrata constantia, à quo singulis quibûsve momentis perniciem sibi metuebat improbitas, tanto sceleri huc usque pepercisse, & necdum tot Ecclesiae malis solemni decreto voluisse occurrere.

Hæc dum intuentur, Beatissime Pater, quid parent? Nisi Sanctitatem Vestram, auditis quæ in sui defensionem multa Regalists dixerunt, mutato consilio in aliam profus abisse sententiam? Sed nec turpiter decepti sunt, qui ista loquuntur, aut prædicant. Absit, ut reperiatur apud Sanctam Sedem, est, non; nec erit sub vestro Apostolatu incolumis Regalia, quæ fuit in Investituris per sex summi nominis æternæ memoriæ summos Pontifices Gregorium VII. Victorem III. Urbanum II. Paschalem II. Gelasium II. & Calixtum II. ut hæresis nefanda protrita: quam Paschalis ipse, qui fuit erga rerum humanarum Dominos poenitendâ mansuetudine lenis, Romano in Concilio censuit esse contra Spiritum Sanctum, & canonicam institutionem.

Hæc

Hæc cum ita se habeant, ut quid Domine recessisti longè? despicias in opportunitatibus, in tribulatione? An putaris fore, ut possit Vester aliquando Successor facilius cuiusque res istas componere, Ecclesiæ vulneribus minori cum periculo mederi? Sed quis erit iste Successor tam sui fidens, ut se Innocentio XI. præponat? tam felix, ut in meliora tempora incurrat? tam denique fortis, ut quod monstrum Sanctitas Vestra nascens ac debile vix ausa fuerit perstringere, id ipse jam adustum, jam auctis viribus formidandum non dubitet jugulare? Sed velit ipse, quidquid nos Ecclesiæ Dei optimum fore putamus; illine adversarij nostri parebunt, ejusque decreta reverebuntur, facti tum de strage nostra feroces, de longa possessione superbi, de Vestro quoque exemplo in insequentes Pontifices pervicacissimi?

Ita est, Pater Sanctissime, sunt apud nos aliæ multæ; nec Regaliâ mitiores pestes, quæ sub nomine libertatum Ecclesias nostras populantur. Quo verò ista defendentes sese umbone clepunt? Non alio profectò, quàm invadentium usu, vel averfantium clade, Summorum Pontificum silentio, quod silentium nutum ac voluntatem interpretantur. Exemplo sint Appellationes tanquam per abusum, illa non ita multo tempore in exitium totius Ecclesiasticæ jurisdictionis exorta monstra. Dubia initio, tremula, paventia prodibant, & vel improbis non satis proba videbantur. Nunc verò quia siluit Roma, quia non obsticit, efferrunt in ipsam Romam audacissimum caput, sanctaque videntur, quibus Apostolica fulmina pepercerunt.

Sunt, Beatissime Pater, qui existimant, Sanctitatem Vestram Regaliâ propterea non ritè damnâsse, quòd viderentur adversarij meliora suapte spontè inijsse consilia, ac

ac bonâ fide pacem optare ac quærere. Id enim suadere videbantur, cum Eminentissimi Cardinalis d' Estrées iter Romam susceptum, tum Episcoporum Conventus Parisijs habitus, maximè nuperum illud Edictum, quo metæ modûsque non sine magno Ecclesiæ emolumento, ut quidam putant, Regaliæ posita sunt. Sed me miserum! Quantum bellorum res istæ pacem pollicentes, pacem nuntiantes Ecclesijs Gallicanis attulerunt, afferentque impostum? & quàm longè ista qui egerunt, aut agenda Summo Principi suaserunt, ab omni veræ pacis veræque concordia cogitatione voluntatèque abfuere! Unum est, fuitque semper illis consilium propositumque, ut omnino tandem Regaliæ possessio in omnes regni Ecclesias induceretur, delusâ interim Sanctitate Vestrà, ne prolatâ sententiâ possessionem inturbaret. Deluso etiam Eminentissimo Cardinali d' Estrées, quem huic simulationi consensisse suspicari non ausim.

Meminerit quæso Sanctitas Vestra (nam ea de re non tinas ad Apostolicos Pedes litteras dedi) quo in statu fuerint res nostræ prædicto Eminentissimo Cardinali in Italianam profecto. Nam cum antea satis fuisset adversarijs spoliare nos bonis, cœpimus illo abeunte exilia, vincula, proscriptiones, ac alia quæque acerba pati. Quid plura? In animas quoque sævitum est, dum cogimur passim scelerari assentiri, sacrilegis sociari, Summi Pastoris vocem, minas, anathemata contemnere. Sic pacem cogitabant, qui Eminentissimum Purpuratum Romam mittendi aucthores Regi fuerunt.

Quid dicam de Sacrosanctis Episcopis Lutetiæ congregatis, quibus adeò non fuit animus malis nostris medendi, ut à nemine Ecclesiæ nostræ lethalius vulnus acceperint.

Quibus

Quibus singulis Ecclesia meritò dixerit: *Tu autem homo pacis meae in quo speravi, qui edebas panes mecum, magnificasti super me supplantationem.* Quid enim est iste Conventus tam fraudulentè, tantòque omnium Canonum contemptu coactus, tam scenicà pompà habitus, tam aulæ studijs addictus, tam segniter Episcopi nostri, Alectensisque, sed Vestrae praesertim Sanctitatis constantiam æmulatus, tam miserè veteres omnes Galliam inter & Romam controversias, sopitas jam pridem, extinctasque renovans; tam proditoriè Regalia consentiens, tam inaniter Vobis scribens, tam denique Cleri Gallicani antiquæ gloriæ, ac in Sanctam Sedem observantiæ immemor: quid, inquam, est iste Conventus, quàm Ecclesiæ magnifica supplantatio?

Cùmque supplantatores isti Ecclesiam perdidissent, tamen uti de re bene gesta gloriantur: pacem loquuntur, pacem suadent, pacem in epistola ad Sanctitatem Vestram scripta ambitiosè prædicant: quasi non simili voce usi sint etiam, qui insigniores Ecclesiæ clades intulerunt. Quid enim aliud excusabant Sirmienses Episcopi conclamata fide? Medio Ianenses jugulato Athanasio? Ariminenses proscripto *quæstio*? Et ut temporibus viciniore simul & rebus nostris magis affinia loquar, quid excusabant Londinenses, Thoma Cantuariensi in Ecclesiæ defensione solo omnino relicto, præterquàm studium pacis, difficilia tempora, magnos Reges demerendos?

Videntur mihi Episcopi nostri non aliâ ratione pacem quærere, quàm quæsisset Seniores populi Israël, si Rege ipsorum vineam Naboth, quæ figura est Ecclesiæ per seculares potestates spoliata, cupiente invadere, Naboth verò tradere renuente, dissidium istud componentes, ita pronuntiassent: *Vineam obtineat Rex, ut faciat sibi hortum olerum,*

H h

quia:

quia vicina est, & prope domum suam. Tu verò Naboth collige excellentias vites, & ubi creverint olera, paucula quaedam vilioraque ab hortulano regio accipito. Quæ futura fuisset populo Dei de præclaro illo iudicio mens & sententia? Nonne in iudices illos tanquam in latrones atque ficarios animadvertendum esse censuisset?

Sic tamen omnino fecisse videntur Episcopi nostri; capiat, inquit, Ecclesia solatiolum quoddam in Capitulis & Beneficijs curam animarum habentibus. In cæteris vincat Rex, serviant octoginta Ecclesiæ ad hoc usque tempus liberæ, Henriciana hæresis intacta maneat, quidquid Regalistarum libido cogitavit, aut finxit, ratum esto. O perversum, O turpe iudicium! Quod qui tulerunt, tanto majori reprehensione digni sunt, quòd imperat nobis gratiâ Christi non Achab aliquis, non Phocas, non quispiam eorum Regum, quos olim vel Germania, vel Anglia in Ecclesiasticæ libertatis perniciem genuerunt; sed Rex plurimum mansuetus, maximè in religionem propensus, iustitiæ amantissimus, necnon optimè cujuscumque consilij cupientissimus. Cui cum unus Episcoporum (ita enim fertur) adulando dixisset: *Facturum se in conventu, quacumque Regi libuissent. Tu verò, inquit Rex, da operam, ut Episcopus sis, verum retinens, suade: amabo te, si Deum plus cunetis, plus me ipso amaveris.*

Quod Regis admonitum sanctissimum sapientissimumque, si uti par erat, audissent Episcopi, nonne ille potius Regiam perpetuis tenebris æternòque silentio damnasset, quàm servitutem Ecclesiæ novo Edicto firmius validiusque sanxisset. Est enim illud Edictum, Pater Sanctissime, malorum nostrorum non levamen, sed cumulus, quo unum aut alterum in speciem quidem, & ad tempus dumtaxat depellitur incommodum, ut, cætera, quæ in Regalia

galia sunt innumera, plus roboris ac firmamenti habeant, ipsaque aeternitas quaedam accedat. Est enim celebre jurisconsultorum effatum, *exceptionem firmare regulam*. Quare dum pauca excipit, caetera Rex firmissimè statuit.

Quae autem ab ipsa exceptione plurimum roboris accipiunt, ferè sunt hæc: Coronam Regum rotundam, rotundam quoque postulare Regaliam, hoc est, nullà sui parte præcisam; sed cunctas, quâ latè patet regnum, Ecclesias pervagantem: facultatem patrimonium Christi administrandi, sacerdotes altaribus admovendi, rectores Ecclesijs præficiendi, dotem esse scepro solioque ingentem; quod quàm hæreticum sit, jam sæpe diximus: plus autoritatis habere reges in Ecclesijs vacantes, quàm summum Pontificem. Cui neque per resignationem, neque per præventionem, neque propter supplendam Regis negligentiam, neque aliâ quâcumque ratione fas omnino erit Beneficium ullum, sede vacante, attingere: sed si quid litis contentionsisque circa Regaliam, aut obnoxia Regalia Beneficia exortum fuerit, nequire Sanctam Sedem, neque ullum Concilium Oecumenicum controversiam istam dirimere, Senatam Parisiensem potiores esse. Pars Regum cum sit Regalia, posse quidem cujuscumque libidine in immensum crescere, nullatenus verò constringi, aut coartari, multo minùs aliquâ sui parte imminui, nec Regibus quidem jubentibus, paciscentibus, summâ potestate annitentibus; jus enim regium etiam ipsis Regibus sanctum. Quare si quid his temporibus vel pacis studio, vel amore religionis, vel collatâ in Episcopos gratiâ Ludovicus XIV. detraxerit de Regalia, delibaveritque, liberum fore sequentibus Regibus, id totum irritum habere ac facere.

Hos aliq̄sque infelices prorsus ex Regaliâ trunco-

H h h 2

erum-

erumpentes frutices Edictum illud adeò non refecavit, ut etiam latiores vegetiorésque effecerit. Quamobrem Edicto illo nihil adepti sumus, cuncta verò perdidimus; præsertim si in tot tantisque insurgendi, Ecclesiámque vindicandi causis Sanctitas Vestra quieverit, silueritque. Quàm multi enim sunt, Beatissime Pater, qui cum Sanctitatem Vestram videbunt post tantam exhibitam constantiam, dubitantem; post tot intentatas minas, habenas sceleri laxantem, putabunt non esse scelus, quod tam magna, tam sancta Potestas non ulciscitur. Credent etiam, quæ regio Edicto sublata sunt, ea tantùm Ecclesiæ fraudi fuisse; cætera reprehensione carere, & utcumque ferenda videri. Quocirca plus ex Vestro feremus detrimenti silencio, quàm ceperimus ex sacrilega Regalistarum sævitia. Hæc enim miseri dumtaxat sumus; illud efficiet, ut tot miseris digni quoque existimemur.

Viderint deinde quorum interest, (nam aliorum appetitor non sum) quàm mali exempli sit, Episcopos è curiæ nutu pendentes, ausos esse tanto Ecclesiæ detrimento, tantâ Apostolicæ Sedis injuriâ, Vobis inconsultis, imò verò omnino spretis, Regaliæ jure tanto tamque immenso cedere; cum præsertim maximè scirent, eam causam apud Sanctam Sedem agi jam captam, imò diu contestatam, ultimòque judicio maturam.

Præsumptionem istam alia multò major multòque nocentior excepit. Nam iidem illi Episcopi, ne quis poenas suo sociorumque sceleri debitas exposcat, nihil non moliantur, ut Apostolicam Sedem, cujus est ista ulcisci, in ordinem redigant. Quocirca ausi sunt in florentissimo Sedis Apostolicæ statu, sedente in Cathedra Petri Innocentio XI. toto orbe Christiano de tanto Pontifice sibi gratulante,

tulante, ausi sunt, inquam, de summa Religione statuere, ac quaestiones movere; quae non nisi tristioribus ac difficillimis schismatis temporibus ventilatae sunt.

Ecce mirifici istius Concilij egregios Canones: pronuntiat, Apostolicae Sedis plenitudinem intra Canonum sepra coarctari, praesertim verò Ecclesiae Gallicanae libertatibus retundi in negotijs fidei: Si quid Papa ut Papa staturerit, id omnino certum non esse; ut autem sit, Ecclesiae assensum efficere: Papam subesse Concilio quocumque tempore, quacumque ratione; Synodum Constantiensimita censuisse. O rem inauditam? iudices sedent pauculi Episcopi; stant Papa Conciliumque Rei. An Papa praestet Concilio, an Concilium Papae incertum eis est! Unum illis constat, utriusque dominari, ac praesse augustissimum illorum Conventum; utriusque pro sua summa potestate jus dicunt: in eorum arbitrio positum est, aut Papam supra Concilium, aut Concilium supra Papam evchere: quidquid censuerint, orbi Christiano lex esto.

Audacia haec. Beatissime Pater, quae universae Ecclesiae Majestas laeditur, Vobis, qui universam Ecclesiam regitis, animadvertenda est, nobis autem qui in novissimo loco recumbimus, tantum lugenda. Quae verò Ecclesiae Apamiensis propria mala sunt, praeter luctum hoc à me insuper postulant, ut Vos Sanctissime Pater, etiam atque etiam rogem, imò per Petrum Paulumque obtester, ne diutius Ecclesiam illam conquerendo dicere sinatis: *Consolationem me quaesivi, & non inveni.* Educite illam tandem de domo carceris, dirumpite vincula ejus. Denique decernite solemnijudicio, Christianissimum Regem in tota Apamiensi diocesi Regalae jus nullum habere, neque vi sceptri, neque ullo ab Ecclesia concessio privilegio, ut omnium retròtem-

porum possessio, & rationes demonstrant: nequiuissè Archiepiscopum Tholosanum jure Metropolitico Vicarios Generales à Capitulo Apamiensi electos munere suo depellere, aliósq; in eorum locum substituere: incidisse cum ipsum Archiepiscopum, Vicariósq; ab eo missos, tum eos omnes, qui Vicarijs hujusmodi paruerunt. excommunicationem, aliásq; pœnas in Litteris Apostolicis primo Januarij 1681. contentas; nominatim verò eos, quos factâ ritè inquisitione comperi mandatis Apostolicis pertinacissimè restitisse, prout luculenta Romam missa testimonia demonstrant: rescindi denique acta omnia, cum conventus Provincialis Tholosani: tum illius Generalis Parisiensis, propter adversus utrúmque interpositam à me intercessionem oppositionemque.

Justum hoc judicium ut judicetis, Pater Sanctissime, efficiat velim Spiritus ille veritatis, qui arguit mundum de justitia, & de judicio, qui que posuit Vos Episcopum regere Ecclesiam DEI, simulque suadeat istâ nimîa moderatione, cunctationéque rebus Ecclesiæ minimè consuli, sed cuncta potius in deterius ruere, libertatem Ecclesiæ interire, aperiri viam schismati, improborum audaciam majores vires captare, Henricianam hæresim altas radices figere, infinita denique mala oriri.

Date veniam, Pater Sanctissime, si quid in multiloquio in Vos, aut alios quoscumque incautus peccavi. Sed nesciunt plerumque decorum, quorum calamitas excessit modum; cum animum suus exeruciat dolor, parùm aliena majestas afficit. Urgeo Vos: luctabor etiam Vobiscum, quemadmodum cum Angelo Dei, imò cum ipso DEO luctatus est aliquando Jacob, ideò dictus Israël. Porro non dimittam Vos, nisi benedixeritis mihi; lætusque ab hoc

hoc certamine, tamen si claudus recedam, neque erit mihi pede claudicare molestum, si modo datum fuerit Ecclesiae vincere. Hujus benedictionis, hujus & victoriae certum omen habeo concessam mihi, ac per me toti Diocesi à Sanctitate Vestra Jubilaei gratiam, quae humillimo ac gratiosissimo animo excepta, tot malorum pondere ferè oppressos interim nos recreavit. Multos Vobis, Pater Sanctissime, annos, & quidquid optimum apprecor, simulque Apostolicos pedes exosculor.

Datum die decimâ tertiâ mensis Aprilis anno 1682.

Sanctitatis Vestrae

*Humillimus & Obsequentissimus in Christo
Filius & Famulus*

Cerle Vicarius Generalis Diocesis
Apamiensis Sede vacante.

Documentum LVIII.

Epistola Cleri Gallicani, auctoritate Regiâ Parisijs congregati ad Sanctissimum Dominum Dominum INNOCENTIUM PP. XI.

BEATISSIME PATER.

Quam consecrandi fecimus Apostolicae Sedi canonicae obedientiae professionem, ea nos impellit, quae Parisijs jussu Regio congregati gessimus, ad Apostolatum Vestrum referamus, gravesque merus nostros paternum in sinum effundamus: (a) *Cum enim Te Dominus gratiae suae praecipua munere in Sede Apostolica collocaverit, talémque nostris*

(a) Epistola Concilij Milevitani ad Papam Innocentium, inter Epistolas S. Augustini Epist. 92.